

SKY 103 İKTİSAT I

TALEP, TALEP FONKSİYONU VE TALEP EĞRİSİ

Doç.Dr.Gülbiye Y. YAŞAR

TALEP

- Satın Alma Gücü İle Desteklenen İstek.
 - $Talep \neq İstek$
 - $İstek + Satın Alma Gücü = Talep$
- Bireysel Talep Fonksiyonu
 - Bireyin Belirli Bir Dönemde Satın Almak İsteddiği Ve Satın Alma Gücüne Sahip Olduğu Mal Miktarını Etkileyen Çok Sayıda Unsur Vardır.

Talebi Etkileyen Unsurlar

- Fiyat
- Tüketicinin Parasal Geliri
- Diğer Malların Fiyatları
 - > İkame Malların Fiyatları
 - > Tamamlayıcı Malların Fiyatları
- Tüketicinin Zevk ve Tercihleri
- Tüketicinin Gelecekteki Fiyat Düzeyine İlişkin Bekleyişleri
- Tüketicinin Gelecekteki Gelir Düzeyine İlişkin Bekleyişleri

1-Fiyat (Price)

- Bir Malın Bir Birimini Elde Etmek İçin Ödenmesi Gereken Para Miktarı
- Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - Fiyat $\uparrow \leftrightarrow \downarrow$ Talep
 - Fiyat $\downarrow \leftrightarrow \uparrow$ Talep
- Tüketicinin Talep ettiği X malı Miktarı, CP, X Malının Fiyatı İle Ters Yönlü Olarak Değişir.
 - $q_{dx} = f(P_x)$; ($P_x \uparrow \rightarrow \downarrow q_{dx}$) veya Tam Tersisi.

2-Tüketicinin Parasal Geliri (Money Income)

- ◎ Tüketicinin Belirli Bir Dönemde(Hafta-Ay) Elde Ettiği Gelir
- ◎ Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - > Parasal Gelir $\uparrow \leftrightarrow \uparrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği Mal Miktarı veya
(Üstün/Normal Mallar)
 - > Parasal Gelir $\uparrow \leftrightarrow \downarrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği Mal Miktarı
(Düşük Mallar)
 - > $q_{dx} = f(P_x, m)$; $(m \uparrow \rightarrow \uparrow q_{dx})$ veya $(m \uparrow \rightarrow \downarrow q_{dx})$

3-Diğer Malların Fiyatları

- İkame Malların Fiyatları;
- Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - İkame Malların Fiyatları (P_s) $\downarrow \rightarrow \downarrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X malı Miktarı (veya Tersisi)
 - $q_{dx} = f(P_x, m, P_s)$; ($P_s \uparrow \rightarrow \uparrow q_{dx}$)
- Tüketicinin Talep ettiği X Malı Miktarı, CP, İkame Malların Fiyatları İle Aynı Yönlü Olarak Değişir.

3-Diğer Malların Fiyatları

- Tamamlayıcı Malların Fiyatları;
- Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - Tamamlayıcı Malların Fiyatları (P_c) $\downarrow \rightarrow \uparrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X malı Miktarı
 - $q_{dx} = f(P_x, m, P_s, P_c)$; ($P_c \uparrow \rightarrow \downarrow q_{dx}$)
- Tüketicinin Talep ettiği X Malı Miktarı, CP, Tamamlayıcı Malların Fiyatları İle Ters Yönlü Olarak Değişir.

4-Tüketicinin Zevk ve Tercihleri

- Tüketicinin Zevk ve Tercihleri T;
- Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - $T \uparrow \rightarrow \uparrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X malı Miktarı veya Tam Tersi.
 - $q_{dx} = f(P_x, m, P_s, P_c, T)$; ($T \uparrow \rightarrow \uparrow q_{dx}$)
- Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X Malı Miktarı, CP, Tüketicinin Zevk Ve Tercihleri İle Aynı Yönlü Değişir.

5-Tüketicinin Gelecekteki Fiyat Düzeyine İlişkin Bekleyişleri

- ◎ Tüketicinin Gelecekteki Fiyat Düzeyine İlişkin Bekleyişleri P_{XE} ;
- ◎ Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - > $P_{XE} \uparrow \rightarrow \uparrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X malı Miktarı veya Tam Ters.
 - > $q_{dx} = f(P_x, m, P_s, P_c, T P_{XE})$; ($P_{XE} \uparrow \rightarrow \uparrow q_{dx}$)
- ◎ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X Malı Miktarı, CP, Tüketicinin Gelecekteki Fiyat Düzeyine İlişkin Bekleyişleri İle Aynı Yönlü Değişir.

6-Tüketicinin Gelecekteki Gelir Düzeyine İlişkin Bekleyişleri

- ◎ Tüketicinin Gelecekteki Gelir Düzeyine İlişkin Bekleyişleri m_E ;
- ◎ Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - > $m_{XE} \uparrow \rightarrow \uparrow$ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X malı Miktarı.
 - > $q_{dx} = f(P_x, m, P_s, P_c, T, P_{XE}, m_E)$; ($m_E \uparrow \rightarrow \uparrow q_{dx}$)
- ◎ Tüketicinin Satın Almak İsteddiği X Malı Miktarı, CP, Tüketicinin Gelecekteki Gelir Düzeyine İlişkin Bekleyişleri İle Aynı Yönlü Değişir.

Bireysel Talep Eğrisi

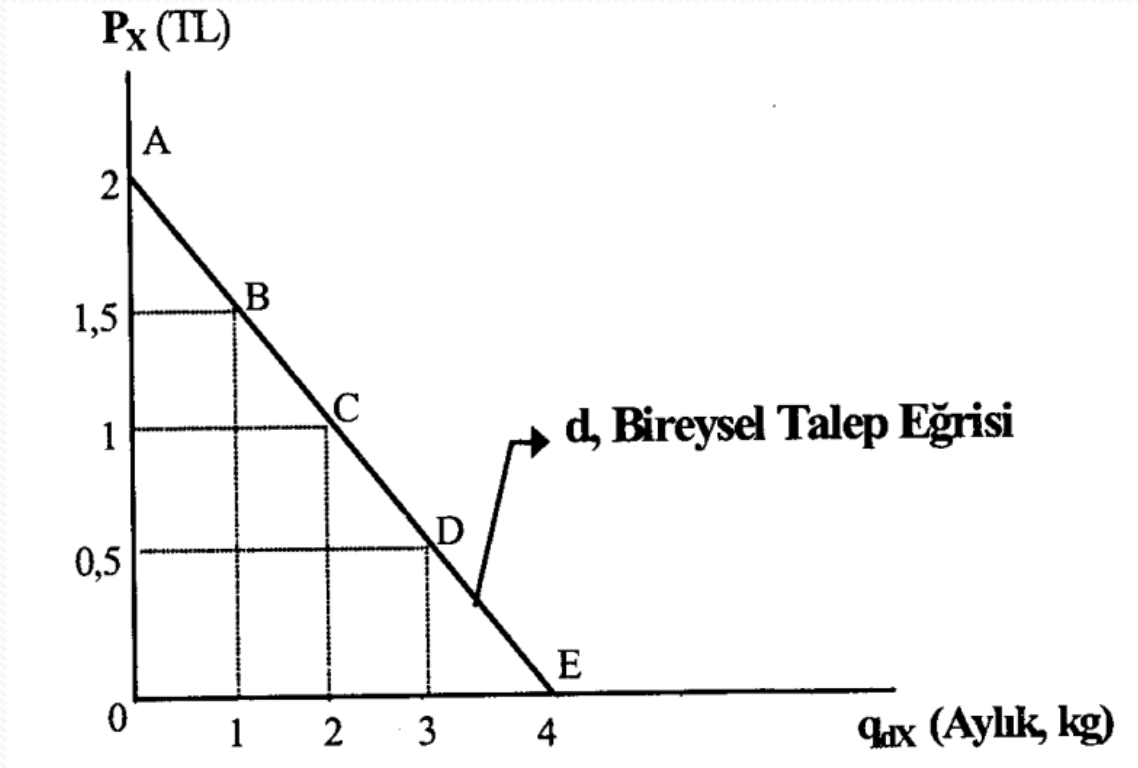
- Bireysel talep fonksiyonu;
- Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - Tüketicinin Talep Ettiği Mal Miktarı $\uparrow \rightarrow \downarrow$ Fiyat
 - $q_{dx} = f(P_x, m, P_s, P_c, T, P_{XE}, m_E)$
- Ceteris Paribus $q_{dx} = f(P_x)$
- Tüketicinin Belirli Bir Dönemde Talep Ettiği Mal Miktarınının, CP, Malın Fiyatı İle Ters Yönlü Değiştiğini Gösterir.

Bireysel Talep Şedülü

	Malın Fiyatı (P_x)	Talep Edilen Mal Miktarı (q_{dx} , Aylık-kg)
A	2.00 TL	0
B	1.50 TL	1
C	1.00 TL	2
D	0.50 TL	3
E	0	4

Tüketicinin Belirli Bir Dönemde Talep Ettiği Mal Miktarı ile Malın Fiyatı Arasındaki Ters Yönlü İlişki.

Bireysel Talep Eğrisi

q_{dx} : Yatay Eksen Talep Edilen Mal Miktarı
 P_x : Dikey Eksen Malın Fiyatı (Ters Yönlü İlişki)

Talep Kanunu(Law of Demand)

- ◎ Bir Malın Fiyatındaki Değişme İle O Maldan Talep Edilen Miktar Arasındaki Ters Yönlü İlişkidir.
 - > Gerçek Hayatta Rastlanılan Durumdur.
- ◎ X Malının Ve Diğer Malların Fiyatları Arasındaki Oran;
 - > P_x/P_o =Nispi Fiyat
- ◎ Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - > Nispi Fiyat Artınca Talep Azalır. (Ters Yönlü)
 - > $P_x/P_o \uparrow \rightarrow \downarrow q_{dx}$

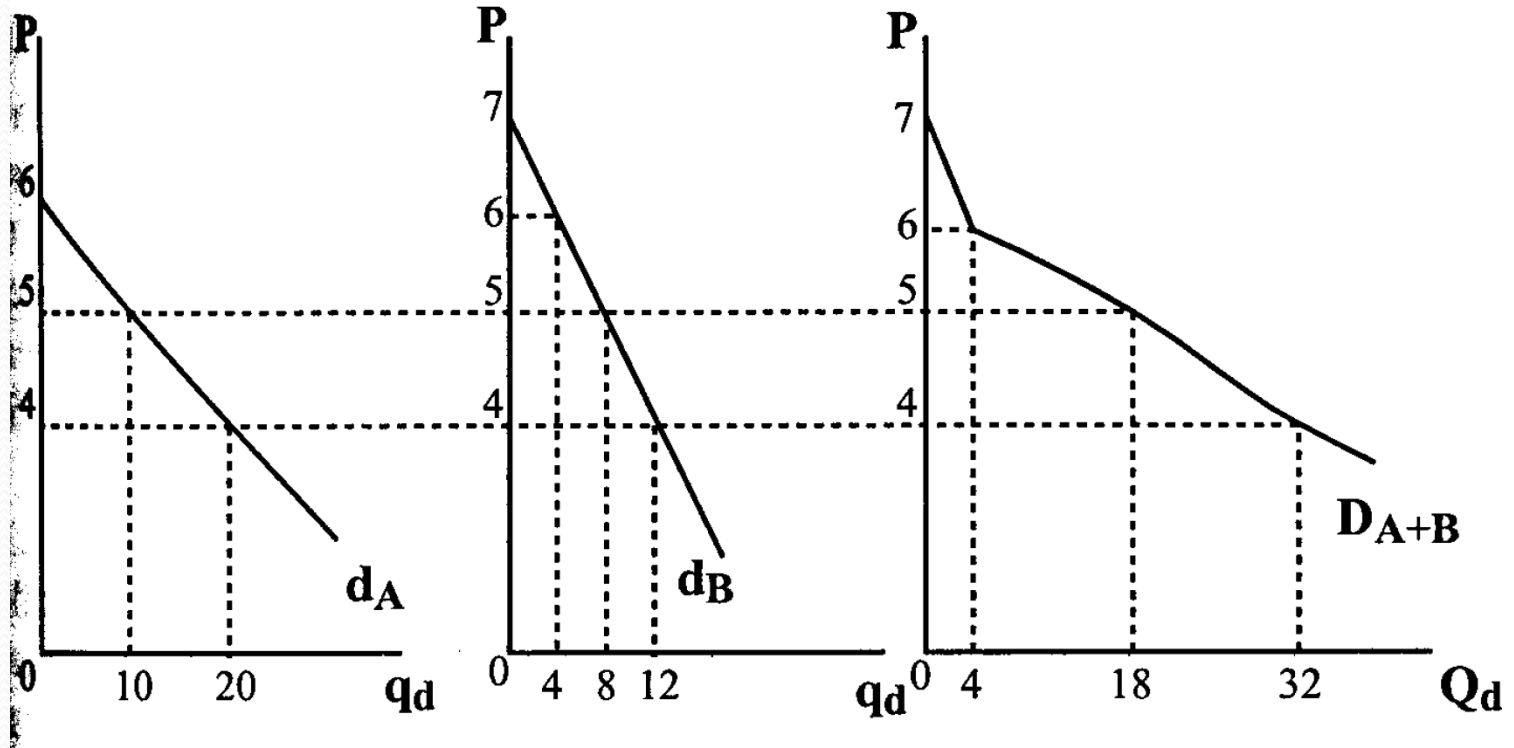
Talep Kanunu(Law of Demand)

- Malın mutlak fiyatının $\uparrow\downarrow$ içermez.
- X Malının Ve Diğer Malların Fiyatları Arasındaki Oran;
 - P_x/P_o =Nispi Fiyat=Fırsat Maliyeti
- Fırsat Maliyeti $\uparrow\leftrightarrow\downarrow$ Talep Edilen Miktar (TY)
- Talep –Talep Rezervasyon Fiyatı;
 - Tüketicinin İlave Birim Mal Satın Alabilmek İçin Ödemeye Razı Olduğu Max. Fiyat

Piyasa Talep Eğrisi

- Piyasa Talebi(Market Demand);
 - Tüketicilerin Belirli Bir Dönemde Satın Almak İstedikleri Ve Satın Alma Gücüne Sahip Oldukları Mal Miktarı,
- Piyasa Talep Eğrisi (M.D. Curve);
 - Bir Malın Piyasa Talebini O Malın Fiyatı İle İlişkilendiren Eğri,
 - Bireysel Talep Eğrilerinin Yatay Olarak Toplanmasıyla Elde Edilir.

Piyasa Talep Eğrisinin Türetilişi

Bireysel Talep eğrilerinin yatay olarak toplanmasıyla elde edilir.

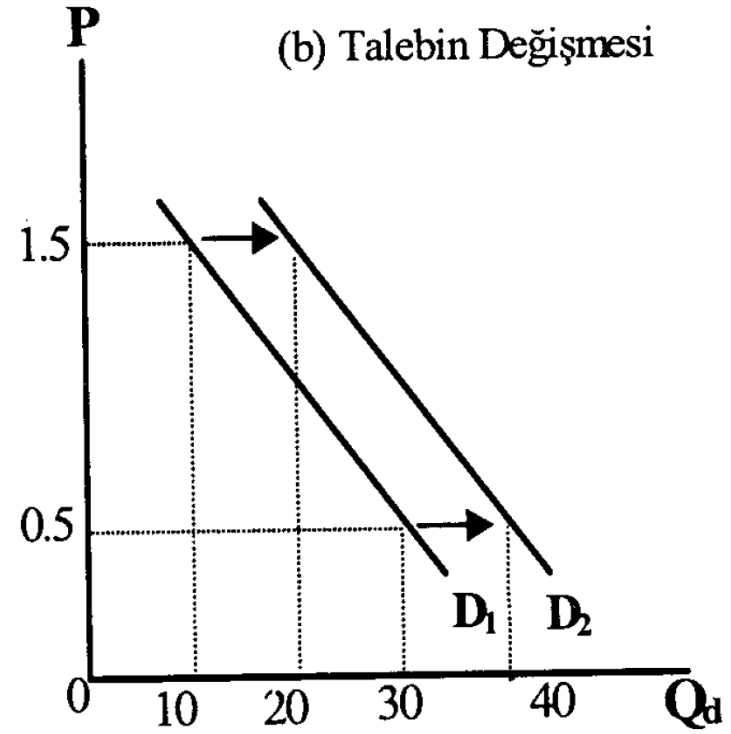
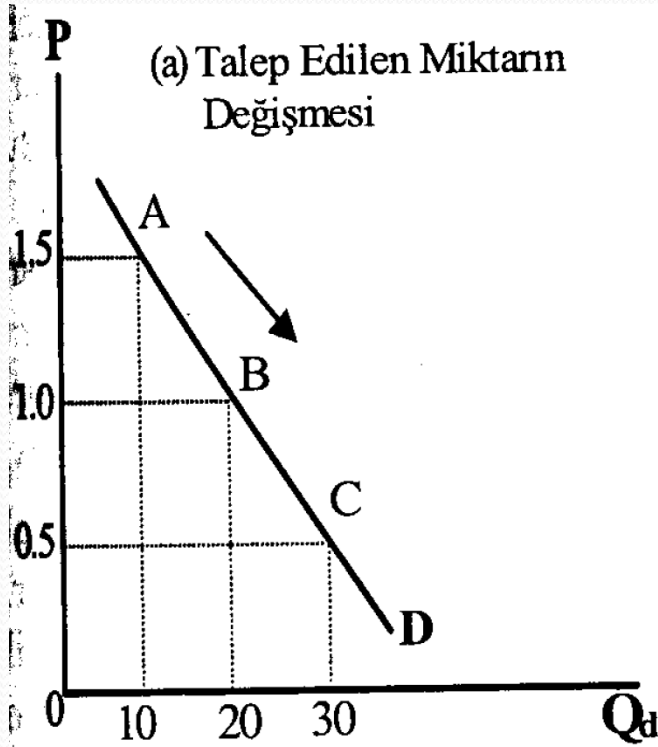
Piyasa Talep Eğrisi

- ⦿ Negatif Eğimlidir.
- ⦿ Ceteris Paribus(Diğer Şeyler Sabit İken);
 - > Malın Fiyatı $\downarrow \leftrightarrow \uparrow$ Talep(veya Tam Ters)

Talep Edilen Miktarın ve Talebin Değişmesi

- Talep Edilen Miktarın Değişmesi;
 - Talep Eğrisi Üzerinde Bir Noktadan Diğesine Geçilmesi.
 - Nedeni Fiyattaki Değişme.
- Talebin Değişmesi;
 - Talep Edilen Mal Miktarının Değişmesi Demek.
 - Talep Eğrisinin Tüm Vücuyla Kaymasıdır.
 - Dışa Kayma: Talebin Artması
 - İçe Kayma: Talebin Azalması

Talep Edilen Miktarın ve Talebin Değişmesi

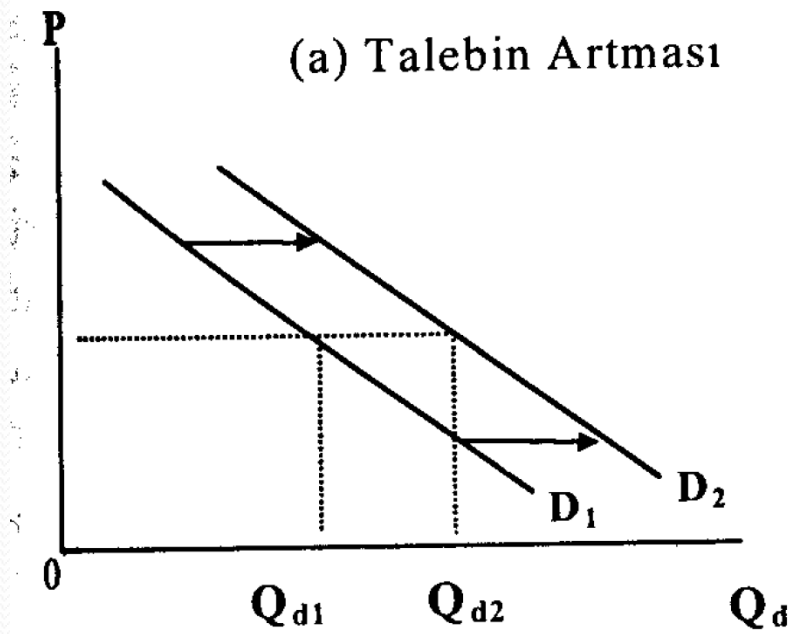

Talebin Değişmesi Her Alternatif Fiyat Düzeyinde Talep Edilen Mal Miktarının Değişmesidir.

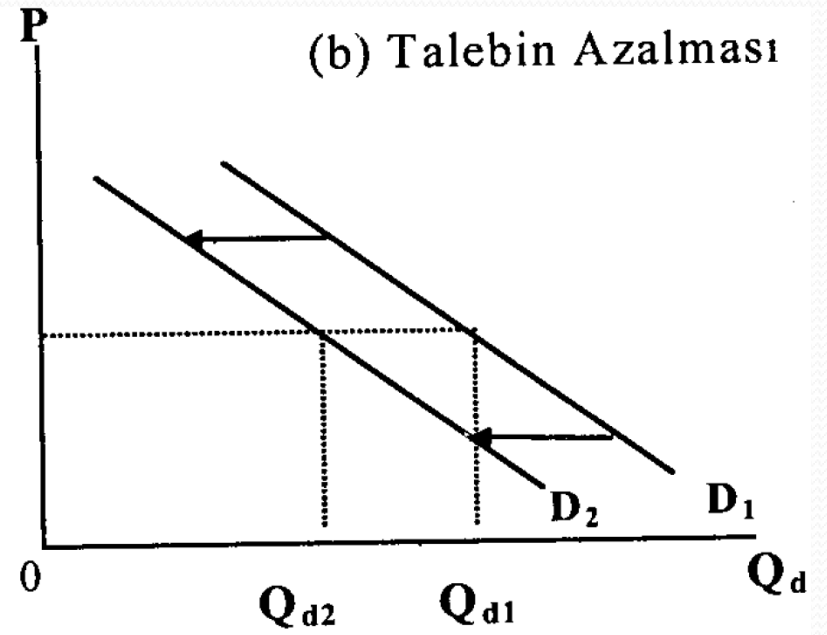
Talebin Değişmesi

- ◎ Talep Artışının Nedenleri;
 - > Malın Fiyatı Dışındaki Değişkenlerin Değişmesi
 - Tüketicilerin Parasal Gelirlerinin Artması
 - İkame Malın Fiyatının Yükselmesi
 - Tamamlayıcı Malın Fiyatının Düşmesi
 - Tüketici Zevk Ve Tercihlerinin Mal Lehine Değişmesi
 - Tüketicinin Fiyat Düzeyinin Veya Gelirlerinin Yükselineceğini Beklemesi
 - > Nüfusun Artmış Olması
- ◎ Talebin Azalmasının Nedenleri;
 - > Fiyat Dışı Değişkenlerin Tam Tersine Değişmesi
 - > Nüfusun Azalması.

Talebin Değişmesinin Nedenleri

$m \uparrow, P_S \uparrow, P_C \downarrow, T \uparrow, P_{XE} \uparrow, m_E \uparrow$

$m \downarrow, P_S \downarrow, P_C \uparrow, T \downarrow, P_{XE} \downarrow, m_E \downarrow$

Kaynaklar

- Erdal Ünsal (2010), İktisada Giriş, İmaj Yayınevi, Ankara.
- Nazım Kadri Ekinci (2010), Modern Mikro İktisat, Efil Yayınevi, Ankara.
- A. Koutsoyiannis (1997), Modern Mikro İktisat, Çev:Muzaffer Sarımeşeli, Gazi Kitabevi, Ankara.

